

Vergaderjaar 1985–1986

19372

Wijziging van de Waarborgwet 1950 (Waarborgwet 1986)

Nr. 9

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 25 augustus 1986

Op de in het eindverslag van de vaste Commissie voor Financiën vervatte vragen en opmerkingen gaan wij gaarne in.

Ad 1. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen de overeenkomsten met de Federatie Goud en Zilver (FGZ) thans verder af te sluiten en de stukken aangaande de voorwaarden waaronder de waarborg zal worden uitbesteed over te leggen.

Opgemerkt zij dat in eerste instantie het wetsontwerp zelf het kader biedt voor de voorwaarden waaronder de waarborg zal worden uitbesteed (zie het in artikel I, onderdeel H, voorgestelde artikel 7, tweede lid). Voorts kan verwezen worden naar de door de Projectgroep Privatisering Waarborg (PPW) en de FGZ ondertekende intentieverklaring, welke werd bijgevoegd bij de memorie van toelichting. In de memorie van toelichting (blz. 7) werd reeds vermeld, dat en op welke wijze overeenstemming was bereikt met de FGZ over de personele aspecten en dat de vier centrales van overheidspersoneel zich niet verzetten tegen hetgeen is afgesproken. Inzake de financiële aspecten werd in de memorie van antwoord (blz. 2) medegedeeld dat met de FGZ overeenstemming is bereikt over een uiteindelijke overdrachtprijs van f 300 000; hierop wordt hieronder (bij punt 8) nader ingegaan. Inmiddels is ook overeenstemming bereikt over de concept-statuten van de op te richten waarborginstelling. Deze zijn de Tweede Kamer op 11 juli 1986 toegezonden. Op alle belangrijke punten bestaat derhalve overeenstemming met de FGZ. Dit neemt vanzelfsprekend niet weg dat in de komende tijd over een aantal technische punten van uitvoering verder overleg met de FGZ geboden zal zijn.

Voorts vroegen de leden van de P.v.d.A.-fractie of het veranderen van wettelijke bepalingen geen handicap vormt voor de beoogde overgang van het personeel naar een private instelling.

De voorgestelde veranderingen van wettelijke bepalingen, die liggen buiten de noodzakelijke aanpassingen in verband met de privatisering, betreffen voornamelijk aanpassingen aan de bestaande praktijken en aan wensen vanuit die praktijk. Introductie van de 800-legering als te waarborgen gehalte voor zilveren voorwerpen levert geen enkel probleem op voor het personeel. Het hiertoe te verrichten onderzoek verschilt niet van dat voor andere gehalten. Bovendien bestaat voor zilveren horloges reeds thans de 800-legering als te waarborgen gehalte. Extra garanties voor het personeel zijn dan ook overbodig.

Ad 2. De leden van de C.D.A.-fractie toonden zich teleurgesteld over de wijziging van opvatting over de samenstelling van de raad van commissarissen.

Tegenover deze leden willen wij nog eens beklemtonen dat de onafhankelijkheid van de waarborginstelling primair verankerd is in het wetsontwerp zelf en in de bevoegdheden die daarin aan de overheid zijn voorbehouden (zie de in artikel I, onderdeel H, voorgestelde artikelen 7 en 7a, en het in onderdeel QQ van artikel I voorgestelde artikel 52). Voorts verwijzen wij naar de ontwerp-statuten, waarin voorwaarden zijn gesteld ten aanzien van de onafhankelijkheid van aandeelhouders, directie en commissarissen, waarin de kwaliteitseisen zijn vervat die aan de raad van commissarissen gesteld worden en waarin voorts regels omtrent de raad van advies zijn opgenomen. Ten slotte wijzen wij genoemde leden er nog op dat de door hen voorgestane opzet van de raad van commissarissen bovendien ten dele niet uitvoerbaar zou zijn, nu de consumentenorganisaties hebben laten weten niet te voelen voor aanwijzing van een commissaris.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen welke grenzen gehanteerd moeten worden ten opzichte van de betrokkenheid van een commissaris bij een onderneming die goederen ter keuring aan de vennootschap dient aan te bieden en of deze grenzen ook zullen worden vastgelegd.

In antwoord hierop zij allereerst verwezen naar de toegestuurde ontwerp-statuten. Naar onze mening is daarin een goed evenwicht gevonden tussen het voorkomen van een al te grote verflechting van belangen en een te veel beperken van de kring waaruit de nodige deskundigheid moet worden geput. Een verdergaande uitsluitingsgrond dan thans is voorzien, inhoudend elke financiële betrokkenheid bij een onderneming in de branche, ook als geen overwegende zeggenschap bestaat, achten wij te ver gaan. Dan zou bijvoorbeeld zelfs de houder van een enkel aandeel in een vennootschap in de branche van een commissarisplaats uitgesloten worden.

Ad 3. In antwoord op vragen van de leden van de P.v.d.A.-fractie over de overgang van werknemers van de huidige Dienst van de Waarborg naar de private waarborginstelling merken wij het volgende op.

Zoals reeds is vermeld in de memorie van antwoord (blz. 8), hebben alle personeelsleden van de Dienst van de Waarborg gekozen voor een functie binnen de belastingdienst. Dit neemt niet weg dat wij niet uitsluiten dat een aantal hunner tijdens hun detachering alsnog kiest voor een werkring bij de private waarborginstelling. Zekerheid daarover kunnen wij vanzelfsprekend niet bieden. Een detachering gedurende ten hoogste één jaar achten wij daarom voldoende, omdat naast de inbreng van kennis van de huidige personeelsleden ook die van de FGZ ingebracht zal worden. Bij de gemaakte keus van de personeelsleden zal zeker enige onzekerheid over de toekomst van de private instelling een rol hebben gespeeld. Hoewel door de FGZ met hen allen afzonderlijk gesproken is en hoewel zij ook anderszins zoveel mogelijk geïnformeerd zijn naar gelang de voortgang van het proces dat toestond, kan uiteraard een absoluut volledig beeld van de situatie na privatisering niet voorgehouden worden zolang het wetsontwerp niet aanvaard is.

In antwoord op vragen van de leden van de V.V.D.-fractie merken wij op dat een zekere afslanking van het overheidsapparaat wel degelijk gerealiseerd wordt. De voormalige ambtenaren van de waarborg worden binnen de belastingdienst ingezet voor bestaande taken, waarbij zoveel als maar enigszins mogelijk was rekening is gehouden met hun salarisniveau. Boven-formatieve plaatsing zal slechts bij uitzondering en dan nog tijdelijk plaatshebben en de totale formatie van de belastingdienst zal worden verminderd met het aantal formatieplaatsen dat aan de Dienst van de Waarborg is toegekend.

Voor de beantwoording van de vraag van deze leden of een termijn van één jaar voldoende is om de bij de Dienst van de Waarborg aanwezige

kenis over te dragen, verwijzen wij naar het antwoord dat hierboven is gegeven op een vraag van gelijke strekking van de leden van de P.v.d.A.-fractie.

Ad 4. In antwoord op de desbetreffende vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie merken wij op dat er geen aanleiding is om terug te komen van het destijds genomen besluit de belastingheffing op edelmetalen voorwerpen te laten vervallen.

Wat betreft de door deze leden bedoelde garanties wijzen wij op de in het wetsvoorstel (het in artikel I, onderdeel H, voorgestelde artikel 7, tweede lid) vervatte voorwaarden voor een aanwijzing tot waarborgstelling ten aanzien van de algemene taakvervulling door de desbetreffende rechtspersoon. Voorts wijzen wij nog eens op het eigen belang van de waarborginstelling en de in de FGZ verenigde organisaties van industrie, ambacht, groot- en detailhandel bij een adequaat systeem van waarborging. Dat de gehele kwaliteitscontrole en consumentenbescherming aan de betrokkenen kan worden overgelaten is op deze wijze nooit gesteld. De belangen, gelegen in een ordelijk economisch verkeer en consumentenbescherming vormen, zoals op blz. 3 van de memorie van antwoord reeds is uiteengezet, aanleiding de wettelijke verplichting tot waarborging te handhaven. Ook is niet voor niets toezicht aan de overheid voorbehouden. Genoemde belangen staan een ruime mate van eigen verantwoordelijkheid van de branche niet in de weg, maar vereisen naar onze mening wel dat de overheid door haar aanwijzings- en intrekingsbevoegdheid van een rechtspersoon tot waarborginstelling, haar bevoegdheden betreffende de statuten van die rechtspersoon en door de mogelijkheid van het geven van aanwijzingen ten aanzien van het toezicht op de naleving van de Waarborgwet, kan zorgen dat het functioneren van de private waarborginstelling blijft binnen de kaders van bedoelde algemene belangen. Een en ander kan slechts door middel van wetgeving gerealiseerd worden. Zonder wetgeving zou bovendien de mogelijkheid van de door ons alsmede door de branche voor wenselijk gehouden toetreding tot de Conventie tot het waarborgen van edelmetalen voorwerpen (kortweg: de Conventie van Wenen) afgesneden zijn.

De opmerkingen van de leden van de C.D.A.-fractie ter ondersteuning van de profijtgedachte op het onderhavige terrein kunnen wij geheel onderschrijven.

Ad 5. In antwoord op de vraag van de tot de P.v.d.A.-fractie behorende leden over actieve informatieverstrekking door de waarborg merken wij op, dat binnen de belastingdienst voorschriften bestaan die aanwijzingen bevatten omtrent renseigneringen. Voor de Dienst van de Waarborg als onderdeel van de belastingdienst houdt dit in, dat in daarvoor in aanmerking komende gevallen gegevens worden doorgegeven ten behoeve van de heffing van belasting. Gelet evenwel op de overige mogelijkheden om renseignementen te verzamelen – bijvoorbeeld bij invoer door de douane – vindt de actieve informatieverstrekking door de Dienst van de Waarborg maar incidenteel plaats. Het accent bij de actieve informatieverstrekking met betrekking tot edelmetalen voorwerpen ligt in de huidige praktijk bij de douane.

De voorschriften voor de douane ter zake blijven uiteraard onverkort gehandhaafd. Voor de private waarborginstelling zal er geen actieve informatieplicht bestaan. Gezien het vorenstaande zal dit echter geen taakverzwaring voor de FIOD betekenen.

Zoals reeds is aangegeven in de memorie van antwoord (blz. 3) is de relatie waarborg-douane geregeld in artikel 50 van de Waarborgwet, welk artikel door het wetsvoorstel niet wezenlijk wordt gewijzigd. De thans in de Leidraad Waarborg en Instructie Waarborg voorkomende administratieve voorschriften voor de douane over de verzending van stukken en dergelijke zullen na privatisering in de instructies voor de douane worden opgenomen. Werkverschuivingen als gevolg van privatisering zullen zich, naar het zich laat aanzien, nauwelijks voordoen.

Ad 6. De constatering van de leden van de P.v.d.A.-fractie, dat de regering het nemen van risico's inzake het disfunctioneren van de geprivatiseerde instelling te verantwoorden vindt omdat zij niet groot geacht worden, kunnen wij bevestigen. Dat, eventueel na toetreding tot de Conventie van Wenen, de waarborg grotendeels zou worden uitgevoerd in andere landen door het uitbesteden door de private instelling van feitelijke werkzaamheden over de grenzen achten wij theoretisch niet uitgesloten, maar praktisch niet zo waarschijnlijk. Wij wijzen er in dit verband op, dat door de oprichters van de private waarborginstelling reeds een nog te bouwen kantoorruimte is gehuurd voor een periode van 10 jaar.

De tijdsduur tussen het aanbieden van voorwerpen ter waarborging en de definitieve afhandeling daarvan varieert doorgaans van één tot enkele dagen. Klachten over de snelheid van afwerken van de opdrachten door de waarborg komen als regel niet voor.

Het opnemen van wettelijke bepalingen inzake de termijnen voor waarborging achten wij niet zinvol. Ook bij de huidige wettelijke regeling, die wordt uitgevoerd door een rijksdienst waar belanghebbenden geen enkele zeggenschap over hebben, is dit niet overwogen.

Ad 7. Naar aanleiding van de vraag van de P.v.d.A.-fractieleiden over harmonisatie van de waarborg in de EEG, merken wij het volgende op.

In de jaren zestig en zeventig is door een projectgroep, samengesteld uit ambtelijke deskundigen van de zes EEG-landen, in opdracht van het Directoraat-Generaal voor de Mededinging van de EEG, beraadslaagd ten einde tot een harmonisatie van waarborgsystemen, gehalten, toleranties en onderzoekmethoden te komen. Aangezien de ontwikkelde ideeën onvoldoende weerklank vonden bij de Lid-Staten – hetgeen noodzakelijk was om een richtlijntekst te kunnen samenstellen – is er geen voorstel daartoe geformuleerd.

Wat betreft de toetreding van Nederland tot de Conventie van Wenen, waarnaar de voornoemde leden vroegen, merken wij het volgende op. Aan de toetreding tot de Conventie van Wezen zullen, zoals in de memorie van antwoord (blz. 10) reeds is vermeld, nog vele voorbereidende werkzaamheden vooraf moeten gaan. De privatisering van de Dienst van de Waarborg vraagt thans alle aandacht van de betrokkenen (zowel van de departementsambtenaren als van de FGZ). Zodra dit is gerealiseerd, zal worden begonnen met de voorbereidingen voor toetreding tot de genoemde Conventie. Zoals op blz. 4 van de memorie van toelichting reeds is vermeld, heeft deze volgorde het voordeel, dat over deze voorbereidingen dan overlegd kan worden met onder andere de private waarborginstelling. Zowel het voornemen tot toetreding als de hiervoor genoemde volgorde van werkzaamheden hebben de instemming van de FGZ.

Ad 8. Met betrekking tot de door de leden van de P.v.d.A.-fractie gevraagde onderbouwing van het geaccordeerde bedrag ad f 300 000 delen wij mede, dat dit niet aan de hand van taxatierapporten is vastgesteld, maar aan de hand van de door externe deskundigen van de FGZ en deskundigen van het Ministerie van Financiën bepaalde waarde, uitgaande van een overdracht van de waarborg als going concern en rekening houdend met de op blz. 2 van de memorie van antwoord genoemde factoren. Een startsubsidie voor de nieuwe instelling ligt niet in het overnamebedrag besloten.

Wat betreft de zwaardere belasting van het justitieel apparaat merken wij op, dat deze zeer gering van omvang zal zijn. (Uitgaande van de op blz. 11 van de memorie van antwoord voor 1985 vermelde cijfers: ruim 100 processen-verbaal per jaar). Er is dan ook geen aanleiding speciale voorzieningen te treffen.

Ten aanzien van het verlenen van technische bijstand door de private waarborginstelling aan politie en justitie wijzen wij de P.v.d.A.-fractie erop, dat het hierbij doorgaans niet gaat om het keuren van voorwerpen, doch om informatie over de echtheid en herkomst van merken en dergelijke. Deze werkzaamheden worden inderdaad kosteloos verricht. Ook in de toekomst zal dit het geval zijn. Men zie in dit verband het in artikel I, onderdeel QQ, voorgestelde artikel 59.

Deze leden vroegen voorts naar een eenvoudige kosten-baten analyse van de voorgenomen privatisering.

De kosten van de Dienst van de Waarborg bedragen rond 5 miljoen per jaar. Deze kosten worden gedekt door de opbrengst van de tarieven. Zoals eerder is uiteengezet, zal het Rijk een overdrachtsprijs van f 300 000 ontvangen. Nadat de privatisering is gerealiseerd zullen, naast een aandeel in de personeelskosten bij het Ministerie van Economische Zaken, naar het zich laat aanzien nauwelijks kosten voor de rijksoverheid ontstaan. Slechts wanneer deze als opdrachtgever optreedt kunnen hieruit kosten voortkomen. Dit zal zo incidenteel zijn, dat een raming niet te maken is.

Inzake het verzoek van de leden van de P.v.d.A.-fractie om de voordelen voor betrokkenen in handel en industrie en voor de consument duidelijk aan te tonen zij het volgende opgemerkt.

Het streven van zowel het vorige kabinet (zie blz. 2 memorie van toelichting) als het huidige (regeerakkoord, par. 8) is erop gericht om daar, waar geen zwaarwegende redenen aanwezig zijn voor overheidsbemoeienis, als overheid terug te treden. Dit betekent een ander uitgangspunt dan deze leden hanteren. Overigens kan worden opgemerkt dat bij een gelijkblijvend aanbod van goederen een door te voeren centralisatie, naar het zich laat aanzien, kan leiden tot een kleinere personeelsomvang, waardoor de tarieven beperkt kunnen worden, ten voordele van bedrijfsleven en consument.

De wensen tot non-discriminatie van ondernemers, die niet zijn georganiseerd in een bij de FGZ aangesloten vereniging, onderschrijven wij geheel. Wij wijzen in dit verband op de voorwaarden van het in artikel I, onderdeel H voorgestelde artikel 7, tweede lid, van het wetsvoorstel voor de aanwijzing van een private rechtspersoon en op het toezicht van de overheid op de blijvende vervulling hiervan.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
A. J. Evenhuis

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding